

**ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974**

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

Τὸ Κέντρον Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1973 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, καὶ τοῦτο διότι ἡ συντάκτρια Ἑλένη Ψυχολοῦ-Ἰωαννίδη ἔλαβεν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου τετράμηνον ἄδειαν ἀπουσίας λόγῳ κηρύσεως καὶ τοκετοῦ, ἐργασθεῖσα ἐν συνεχείᾳ μὲ μειωμένον κατὰ δύο ὥρας ὥρᾳριον, ἡ συντάκτρια Μιράντα Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τὴν 1ην Ἀπριλίου καὶ ὁ συντάκτης-μουσικὸς Γεώργιος Ἀμαργιανάκης ἀνεχώρησε μὲ ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου εἰς Δανίαν δι' εὐρύτερας σπουδᾶς.

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν:

1. 120 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων 8890. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων 95 ἀπέστειλαν εἰς τὸ Κέντρον ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, 15 διάφοροι ἄλλοι συλλογεῖς, τὰς δὲ λοιπὰς 10 κατήρτισε τὸ προσωπικὸν τοῦ Κέντρου.

2. 312 ἠχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ λαϊκῶν χορῶν. Ἐκ τῶν ἠχογραφήσεων τούτων αἱ 263 προέρχονται ἐκ συντακτῶν τοῦ Κέντρου, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκ προσφορᾶς διαφόρων προσώπων, φίλων τῆς δημοτικῆς μουσικῆς.

3. 675 δίσκοι (εἰς διπλοῦν) ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἐταιρείας «Κολοῦμπια».

Β'. Ἀρχεῖακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α') Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφῶν τοῦ Κέντρου δι' ἀντιγραφῆς καὶ ἀποκοπῆς τῶν φύλλων ἡ λαογραφικὴ ὕλη 17 χ/φων συλλογῶν καὶ πολλῶν ἐντύπων ποιητικῶν περιεχομένου ἐπὶ 9105 δελτίων.

β') Οἱ συντάκται ἐπεξεργάσθησαν καὶ ἐταξινόμησαν 3465 ἄσματα, 440

παροιμίας και 2222 δελτία ποικίλης λαογρ. ύλης, έτοποθέτησαν δέ εις τὰ οικεία άρχεία 4450 άσματα, 910 παροιμίας και 8155 δελτία ποικίλης λαογραφικής ύλης.

γ') 'Ο συντάκτης μουσικός κατέγραψεν εις τήν εύρωπαϊκήν μουσικήν γραφήν εκ ταινιών μαγνητοφώνου 108 μελωδίας δημοδών άσμάτων και έπεξεργάσθη μουσικολογικώς 24 εξ αυτών.

δ') 'Ο διευθυντής του Κέντρου ήσχολήθη με τήν έπιλογήν ύλης εκ του άρχείου άσμάτων και έπιστημονικήν έπεξεργασίαν αυτης δια τον ύπο έκδοσιν Β' τόμον της Έκλογής Έλληνικών δημοτικών τραγουδιών.

Γ. Δημοσιεύματα

1. Έξετυπώθη ό λαογραφικός χάρτης του ζυγοϋ του ξυλίνου άρότρου, κατασκευασθείς τή έποπτεία του διευθυντοϋ ύπο του έπί αναθέσει έργου εν τω Κέντρω έργασθέντος κ. Γρηγ. Δημητροπούλου, και άπεστάλη μετά των χαρτών των πυρών και του ξυλίνου άρότρου προς έκθεσιν εις τόν εν Σικάγω συνελθόν άνθρωπολογικόν Συνέδριον.

2. Έξετυπώθη και εκυκλοφορήθη, έπιμελεία του διευθυντοϋ του Κέντρου, ή μελέτη του Άρ. Πασαδαίου «Η λαϊκή άρχιτεκτονική της "Ιμβρου».

3. Έγένετο ή έναρξις της εκτυπώσεως του ΚΒ' τόμου της Έπετηρίδος του Κέντρου, ή ύποία θα περιλάβη μελέτας των συντακτών του Κέντρου, αναφερομένας εις ενδιαφέροντα θέματα του εκ παραδόσεως ελληνικού λαϊκού πολιτισμοϋ, ώς και τήν βιβλιογραφίαν της Έλληνικής Λαογραφίας των έτών 1968 - 1971, συνταχθεΐσαν ύπο των συντακτών Άγγέλου Δευτεραίου και Γεωργίου Αϊκατερινίδου.

4. Ήρχισεν άπό του μηνός Ιανουαρίου και συνεχίζεται ή προπαρασκευαστική εργασία δια τήν έκδοσιν τόμου δημοδών μελωδιών εκ της νησιωτικής Έλλάδος, του έργου της μουσικολογικής έπεξεργασίας αυτου άνατεθέντος ύπο της Άκαδημίας εις τόν μουσικολόγον κ. Σπυρ. Περιστέρην.

Δ. Λαογραφικά άποστολαι

Έξετελέσθησαν έπιτυχώς τρεις λαογραφικά άποστολαι προς περισυλλογήν λαογραφικής ύλης και ήχογράφειν δημοδών άσμάτων και μελωδιών, ήτοι ύπο του διευθυντοϋ του Κέντρου Στεφ. Ήμέλλου εις Άνδρον (20 ήμέραι), ύπο του συντ. Άγγέλου Δευτεραίου εις Κύθηρα και Άντικύθηρα (30 ήμέραι) και ύπο του συντ. Γεωργίου Αϊκατερινίδου εις Μήλον - Σίφνον (30 ήμέραι).

Ε. Βιβλιοθήκη

Εις τήν Βιβλιοθήκην του Κέντρου εισήχθησαν 244 δημοσιεύματα.

Τήν βιβλιοθήκην και τόν εν αυτω άποκείμενον ύλικόν έχρησιμοποίησαν πολλοί Έλληνες και ξένοι έρευνηταί. Προς τούτοις παρεσχέθησαν δι' αλληλογραφίας εις αλλοπαούς έρευνητάς έπιστημονικά πληροφορία άφορῶσαι εις ελληνικά λαογραφικά θέματα.

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

Τὸ Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ λήξαντος ἔτους 1974 με μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, εἴτα ὁμως ἐνισχύθη διὰ τῆς προσλήψεως τῶν συντ. Αἰκατερίνης Πολυμέρου (16 Μαΐου) καὶ Ἐλευθερίου Ἀλεξάκη (1 Ὀκτωβρίου), ὡς καὶ διὰ τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς συντ. Μιράντας Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου (11 Νοεμβρίου).

Τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐμειώθη ἔνεκα τοῦ θανάτου τῆς γραφέως Ἀλίκης Γιαννοπούλου (23 Ἀπριλίου).

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν:

1. 9 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων 1058. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων αἱ 5 ἀπεστάλησαν ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ ὑπὸ διαφόρων ἄλλων συλλογῶν.

2. 38 ἡχογραφήσεις μουσικῆς δημοδῶν ᾠσμάτων καὶ λαϊκῶν χορῶν ἐκ Κρήτης ἐκ προσφορᾶς τοῦ ἑλληνοαμερικανοῦ μουσικολόγου Μενελάου Καλογιαννίδη.

3. 381 δίσκοι (εἰς διπλοῦν), ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσῳ τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολούμπια».

Β'. Ἀρχειακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α') Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφέων τοῦ Κέντρου ἡ λαογραφικὴ ὕλη 10 χ/φοιν συλλογῶν ἐπὶ 3176 δελτίων.

β') Οἱ συντάκται κατέταξαν 606 ᾄσματα καὶ ἐτοποθέτησαν εἰς τὰς οἰκείας δελτιοθήκας 471 ᾄσματα καὶ 13867 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

Παραλλήλως ἡσχολήθησαν οὗτοι με τὴν ἀποδελτιώσιν τοῦ ἐν τοῖς χ/φοῖς ὕλικου διὰ τὴν σύνταξιν λαογρ. χάρτου τροφῶν καὶ ἄλλων θεμάτων, με τὴν σύνταξιν ἐρωτηματολογίου διὰ τὸν ὕλικὸν βίον τοῦ λαοῦ, με τὴν ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν ἀντιτύπων τοῦ Α' ἐρωτηματολογίου τοῦ Κέντρου διὰ τὸν γεωργικὸν βίον καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς χωρίων τῆς Ἑλλάδος κατὰ γεωγραφικὰς περιφερείας διὰ τὸν καταρτισμὸν βασικοῦ χάρτου (ὑποβάθρου) τοῦ Ἄτλαντος τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ὡς καὶ με τὴν σύνταξιν εὑρετηρίου ὀνομάτων καὶ πραγμάτων τῆς Βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1921 - 1971, ἣτις ἔχει δημοσιευθῆ εἰς τοὺς τόμους τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

γ') Ὁ διευθυντῆς τοῦ Κέντρου ἡσχολήθη με τὴν ἐπιλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου ᾠσμάτων καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς διὰ τὸν ὑπὸ ἐκδοσιν Β' τόμον τῆς Ἐκλογῆς Ἑλληνικῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν.

Γ'. Δημοσιεύματα

1. Έξετυπώθη και έκυκλοφορήθη επιμελεία του διευθυντού ο ΚΒ' τόμος της Έπετηρίδας του Κέντρου των ετών 1969 - 1972 με μελέτας του διευθυντού (2), του συντάκτου Γεωργ. Αϊκατερινίδου, των διατελεσάντων κατά τὸ παρελθὸν διευθυντῶν Δημ. Οἰκονομίδου καὶ Γεωργ. Σπυριδάκη καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου Δικαίου Μενελάου Τουρτόγλου. Ὁ τόμος οὗτος περιέχει προσέτι τὴν Βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ετών 1968 - 1971, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν συντακτῶν Γεωργ. Αϊκατερινίδου καὶ Ἀγγέλου Δευτεραίου.

2. Έξετυπώθη ὁ χάρτης τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου κατασκευασθεὶς τῇ ἐποπτεία τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ἀναθέσει ἔργου ἐν τῷ κέντρῳ ἐργασθέντος Γρηγ. Δημητροπούλου.

3. Έπερατώθη ἡ ἐκτίπωσις εἰς β' ἔκδοσιν τοῦ Β' τόμου τῶν συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

4. Συνεχίσθη ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἔκδοσιν δημοδῶν μελωδιῶν ἐκ τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔργου τῆς μουσικολογικῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ ἀνατεθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν μουσικολόγον Σπυρ. Περιστέρην.

Δ'. Βιβλιοθήκη

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσῆχθησαν 156 δημοσιεύματα.

Ε'. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια

Τὸ Κέντρον ἀντεπροσωπεύθη α') εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελθὸν Α' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου (18 - 20 Ἀπριλίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ Στεφ. Ἡμέλλου καὶ τοῦ συντ. Γεωργ. Αϊκατερινίδου, οἵτινες προσέβησαν καὶ εἰς σχετικὰς ἀνακοινώσεις, β') εἰς τὴν ἐν Visegrád τῆς Οὐγγαρίας λαβοῦσαν χώραν δὴν Σύνοδον πρὸς ἔκδοσιν Ἐθνολογικοῦ Ἀτλαντος τῆς Εὐρώπης (23 - 28 Σεπτεμβρίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις καὶ προσέβη εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν. (Περὶ τῆς συνόδου ταύτης βλ. ἐκτενῆ ἐκθεσίαν του ἐν Λαογραφίᾳ 29 (1974), σ. 271 - 273).

ΣΤ'. Εἰς τὴν Μουσειακὴν Συλλογὴν τοῦ Κέντρου εἰσῆχθησαν 11 ἀντικείμενα (ἀρ. 791 - 801), τὰ ὅποια προσέφεραν ὁ μουσικὸς Ἰάκ. Ἡλίας (2) καὶ ἡ Εὐαγγελία Φραγκάκι (9).

Τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀποκειμένην λαογραφικὴν ὕλην ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐρευνηταί. Πρὸς τοὺτους παρεσχέθησαν δι' ἀλληλογραφίας εἰς ἀλλοδαποὺς ἐρευνητὰς ἐπιστημονικαὶ πληροφορίαι ἀφορῶσαι εἰς ἑλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

Σ. Δ. Η.

RÉSUMÉ

Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974.